

ova

EKİN DOSTLARI

814
OVA
1984
k.1

3

NISAN '84

B A Ş Y A Z I

Yerde ve gökte tesbih olunan
Rabbimizin adıyla,

Yalnız kendine itaat ettiğimiz ve yalnız kendisinden yardım beklediğimiz Rabbimizin izniyle üçüncü sayımızı da elinize ulaştırmış bulunuyoruz. Muhterem okuyucu, maksadımız her türlü anlatım imkanını kullanmaktır. Gerek sizlerle muhabbetleşirken, gerekse, söylenmemiş ve korkudan sürekli terkedilmiş evrensel düşüncelerin ifadesine en uygun üslup; Sanat ve edebiyattır gerçeği, bizleri daha coşkun kılmaktadır bu konuda. Biz kelimelerin gücüne ve yeteneğine güveniyoruz. Onlara ağır görevler yüklemeye çalışıyoruz aziz okuyucu. Ekin meclisimizle, sürekli akacak olan coşkun bahar ırmağını oluşturmaya yönelik, kendimize has «gür ve pürüzsüz» bir ses oluşturma gayretlerimizden, olumlu cevaplar aldık değişik yörelerden. Oluşturmaya çalıştığımız zincir halkalarını tamamlamaya yön almıştır şu günlerde.

Ova, beğemizdi. Beğemizden çıkacağımız günlerin, git-tikçe yaklaştığına inanıyoruz. Her şeyiyle güzel bir «OVA» sunabil-mek için sürekli olarak ve bütün gücümüzle çalışıyoruz. Sizlerin de katkısıyla ikmâlimiz anlamlı olacaktır. Allah'ın rızası istikame-tinde yürümek düşmektedir bizim hesabımıza. Bütün imkanlar Ai-lah'ın elindedir, dilediği zaman dilediği kimselere de verecek O'dur. Ova'nın sayfalarını imtihan sahası bulanlara, ilerki sayılarımızda muhtevamızın ziyadeleşeceği vadinde bulunuyoruz.

Selam, sevgi ve muhabbetlerimizle...

ekin dostları

3/ KELİMELERİN TESİRİ

AKİF DOĞAN

İnsanda bir psikolojik yanın bu lunması, onu, oldukça hassas ve etkileniveren bir canlı haline getirmiştir. Kelimelerin insan üzerindeki tesiri hakkında çok düşünüldü. Burada, bütün bu fikirleri özetlemenin gereksizliğini düşünüyorum. Hz. Peygamberin (s), kelimelerin tesiri üzerine, ilginç ve oldukça güzel hadisleri bulunduğu, sık sık görmekteyiz. Biz, islam kültüründe kelimenin kullanımı durumu üzerinde düşünüp yoğunlaştığımız için, kelimelerin tesiri konusunu da, tabii olarak islam kültüründe ve onun kaynağı durumunda olan hadislerin gölgesinde inceleyeceğiz.

Sünen-i Tirmizi'de okudum. Ebu Said el Hudri (r), Hz. Peygamberin şu sözlerini işittiğini haber veriyor :

«Ademoğlu sabahladığı zaman, bütün azaları dilinden kifayetli olmasını ister. Derler ki bizim hakkımızda Allah'tan kork. Çünkü, bizim istikametimiz sana bağlıdır. Sen doğrulursan, bizde doğruluyoruz. Sen eğrilirsen, bizde eğriliriz.»

Bu hadiste en dikkat çekici nokta, bütün uzuvların dilden is-

tikamet aldığıdır, sanırım. Zihindeki kelimelerin, cemiyet halinde yaşadıkları hayat tarzı, insanların arasına inerek, onlarda bir hayat tarzı olur. Kelimeler, insanın kalbine bir istikamet verir. Kalp ise, bütün uzuvların buyruğudur. Her uzuv, kalpten alır ölçüsünü. Fiiller, niyetlere göredir, niyetlerin yeri de kalptir. İnsanlar, kalplerinin istikameti yüzünden hesaba çekileceklerdir.

Zihnimizdeki kelimeler, hangi düzeni oluşturmuşlarsa, elbirlik hangi düşünceyi taşıyorlarsa, hangi ideale yönelmişlerse: yüreğe o düşünce ve o ideal hakim olur. Kelimeler oluşturur, yüreğimizin hüviyetini.

Konuşma bir hatırlama tarzıdır. Konuşma, insanın en çok yaptığı zaruri bir faaliyet çeşididir. Allahu Teala (cc), istediği gibi yaşanmış olması hususunda hatırdaki tutulması gereken ölçüleri akla getirmek ve yürekte tutmak için, insanı konuşmaya mecbur etmiştir. İnsan, ilahi hükümlerin ifade edildiği kelimeleri söylemek ve her an Allah'ın buyruklarını hatırlamaktadır. Hayatın eğrilmemesi, sapmaması, dürüstlük ve doğruluğunu kaybetmemesi için : her an ölçüleri hayatla iç içe bulundurmaya maksadıyla, dili alet kılıp, tekrar tekrar hükmü zikredilmektedir. Namazlarda, Fatiha'nın dışında kurandan değişik parçalar okuruz. Böylece, ilahi kelimelerin kalbe tesirine imkan sağlamış oluruz. Dilimiz, vahyi bir istikamet vermiş olur uzuvlarımıza. Sabah namazlarında kırk ayet okumanın manası da işte budur.

Kelimeler, insana çok büyük tesirler yapar. İnsanın konuştuğunu yapmaması, yani kullandığı kelimelerin bir tesirinin görülmemesi, bir münafıklık alametti sayılmıştır. Huzeyfe el-Merşi (r), uzakta kaldığı ve uzun zamandır görüşmediği dostu Yusuf bin Esbat (r)a, mektubunda şöyle nasihat ediyordu:

«... Selamdan sonra, ey kardeş: Faziletleri, günahları terketmekten daha mühim sayan kimse aldanmıştır. Kim ki Kur'anı okuyup ezberler de, içindekilerle amel etmezse, muhakkak Kur'anla alay etmiş olur.» (1)

Kullandığımız kelimeler yüreğimizi yıkayan temizleyen kelimeler olmalıdır. Hayır manada olmayan, boş olan kelimeleri kullanmak, çirkin kabul edilmiş, malayâni kabul edilerek uzaklaşılması gerektiği söylenmiştir. Müslümanlar, dünyada bir menfeati olmayan, ahirette de bir faydası görülmeyecek olan kelimeleri, sürekli olarak terketmişlerdir.

Tehlikeli kelimeler vardır. Bunların insan üzerindeki değeri çok büyük ve yıkıcıdır. İnsan o kelimeler yüzünden, kalbindeki imanı kaybeder, islam çerçevesinin dışına çıkar. İnsan, bu küfür kelimelerden vazgeçmez, kullanmakta ısrar ederse, öldürülür: Malı varislerine taksim edilir. Bu kimsenin uhrevi cezası ise, ebedi cehennemde kalmaktır. Ebu Hüreyre (r) Peygamberimiz (s) den rivayet ediyor :

«İnsan hiçbir beis görmediği bir kelimeyi konuşur, halbuki o kelime sebebiyle yetmiş yıl cehennemde sarkar, şiddetli bir şekilde

ateşe düşer.» (2)

Emet binti Hakeme (r) in rivayet ettiği bir hadis de şöyledir:

«Kişi cennete öylesine yaklaşırsa ki, onunla cennet arasında ancak bir mızrak boyu kalır. Tam o sırada bir kelime söyler ki, bunun yüzünden cennetten çok çok ötelere uzaklaştırılır.»

Kelimelerin kullanılmasında bir imtihan mevcuttur. Allah (cc), kelimeleri insanı imtihan etmek üzere emanet etmiştir. Hz. Adem 'e, Peygamber Efendimiz (s), zaman zaman bildirmiştir bunu. İbni Mesud (r), şu hadisi rivayet etmektedir :

«Doğru sözlülük, iyiliğe götürür. İyilik de, cennete götürür. Adam doğru söyleye söyleye Allah nezdinde siddıklar derecesine çıkar. Yalan söylemek fenalığa, fenalık da cehenneme götürür. İnsan yalan söyler durur da, Nihayet Allah nezdinde (çok büyük yalancı) diye yazılır.»

Kelimeler, düşünme faaliyetleri ve düşünce açısından ele alınırsa, tesirleri daha net olarak görülmesi mümkün olur. Kafirler, «zina» kelimesini veya «haram» kelimesini kabul etmedikleri halde, kullanabilirler mi hiç? İnsanı insan yapan herşeyin büyük ölçüde dilde yer aldığı, ya da kelimelere yansıdığı görülür. Gerçekten de, kelimeler ferdin şuurunu oluşturan, belleğini biçimlendiren temel dir. Şuurun kökenine, şuuraltının derinliklerine uzanan başlıca insani işlemdir.

(1) — Sünen-i Tirmizi

(2) — İmam-ı Şer'ani, Hikmetli Sözler

tablolar

AHMET YÜREKLİ

.../... saçlarıyla çığnını kırbaçlayan
ağı karartan
karayı ağartan
gözleriyle
caddelerde
saçı kipriklerime takılan .../...

1.

Haymada

Ötüşen serçelere sürtünürdü kulaklarımız

Asma altında demli çay sohbetlerimiz olurdu / ailecek

Kır gezilerini unuttuk: bayırları, çimleri

Bir de kayaların yamuzunda yuvarlanan gençliğime

{insanca gülmeyi

huy edinmiştim

Az mı dostum, zilzurna sarhoş yağmurlar
Saçlarımın arasında düşe kalka gezinirdi

Frezlerin içinde bildircin kanadından
tüy kalırmış
Korkudan biraz toprağa gömülen
Otların, kumul kumul oluşu rüzgarın elinde
Kökleri ölüme serer
Dostum, sözümünden ölüme ne kaldı
Bana bahar gerek, insaf et!

2.

Kaldırımlardayım
Kabadayı şiirler örseliyorum dilimin ucunda
Topuklarım

birbirini aynalıyor: gece

Çün bilirim, Jaleyle buluştu Orhan
sokaklar seyran-
Neden hep payıma günahlı ışıklar düşer
Böyle sokak lambalarıyla üşürüm

Göz, becerip sıyrılır kanlarıyla
ya da ışıklarıyla

kiprikler arasından

Ebedi ve yüreğimi soyunmuş gözler
Balkonu gezinir
Yanağıma çamaşır suları damlar kızın
Fettah amca, bu günler
yumruğumu derisi yırtılincaya kadar sıkıp da
sustuğum günler

3.

Mahalle yaşımca boyumu salladığım
Adımlarım huzurlu saat çanı
Zeynep teyze yanık bırakmışsın eski lambaları
Geceye güvenmişsin
Komşu duvarları sarı ışıklar içinde
Yerimi çeviriyor
Gölgemle, seriliyorum

Başımın gölgesi

Şeklimi bir garip tamamlıyor

kedileri ürkütüyor saçlarım

İtler kemik kıtırdatırken/ömre has

Yaşamak kadar

korkmuyorum ölümden

GECEYE İNMIŞ YILDIRIMLARIM

FATİH SALMANOĞLU

Yaşamın en tatlı duygularında
Ayazların aynasında / Boygösteren
Omuzları birbirine dayalı
Sirtında evreni taşıyan
Çocuk taşıyan
Ölü taşıyan
Yürek yumşatan yürüyüşlerin marşıyla
Gündoğdu üstümüze Aydoğdu
Ufukta
Yükseldikçe parlayan

Her çağ birbaşka ses
Her kelimesi düş olmuş
Kavrulmuş yapraklar gibi
Ezmiş bir gök gürültüsü (günü)
Zafer sevinçleriyle
Geceye inmiş yıldırımlarım

Acıma aralıklar verir
Ufuklardan ufuklara taşıyarak / kelimeleri
Dudağı kesen bir şarap gibi
Çocuk düşüren bir anne gibi
Açıldıkça açılan mayalı ekmek gibi
Kararmış bir düşün

BİZDEKİ MUHABBET

B - Ö L Ç Ü

AHMET DÖNER

Allah'a muhabbet farzdır. Rızasını kazanmak için, rasulüne muhabbet vazgeçilmez bir şarttır. Muhabbet, yalnızca Allah'a'dır. Kullara muhabbet, O'nun rızasını kazanmak içindir.

İnsanlar, muhabbetle Allah'ın rızasına nail olabildikleri gibi, taşıdıkları muhabbet yüzünden, O'nun rahmet alanından uzaklaşmış da olabilirler. Allah'ın gazabından emin olmanın tek çaresi ölçülere gerektiği gibi iteattir.

Edebiyat deriz de, nasıl muhabbetten söz etmeyiz?

Batı edebiyatında muhabbet mabudlarının had ve hesabı yoktur. Çünkü bu his, zamanına göre çeşitli şekillerde görünür.

Muhabbetle şirk, o kadar ileri gitmiştir ki, edebiyatımızda çokca karşılaştığımız gibi, eline kalemi alan yazar, şiir söylemeye başlayan şair, hemen sevdiğine ilah payesi verir. Sanattan söz etmeye bir başlamasın, sevdiği bir şirden veya roman hikaye resimden bir söz açılmasın insanın yaptığı bu çeşit işlere, övmek için, hemen yaratmak kudretini isnad edivermeyi bir hüner, bir şeref sanırlar.

Yeryüzünde, insanların birbiriyle savaşı, bu ilah edinme ve ilah olma duygusundan kaynaklanmaktadır, ilahlık iddaasının karışısında insan seçici bulmaktadır, bu çeşitli ilah adaylarının birisini seçmekle de, bir kullar sınıfına girmekte ve üyesi olduğu sınıfın hakimiyeti için çabalar sarfetmekte, canını vermektedir. İnsanlık tarihi, tağutlar ve kullarının diğer tağut ve kullarla savaşı tarihidir. Gerçekte, tüm bu olaylar Allah'a savaş açma anlamı da taşımaktadır; çünkü o, emirlerine ve nehiyelerine itaatla yükümlü kılmıştır insanı, oysa insan bu emire isyan etmektedir. Tarihin her döneminde, Allah'a isyan edildiğini mutlaka görürsünüz.

Şirk, meddahları tarafından sürekli körüklenmektedir, gerek ilimler, gerekse sanat ve edebiyat, şirkten men etme yerine, hep teşvik etmektedir. Günümüzde, insan, Allah'ı tanımaz, Peygamberi tanımaz bir duruma getirilmiştir. Çağdaş insanın gönlünü, mahluklar işgal etmektedir. İnsan, bu mahlukları Allah'ı sever gibi sevmekte, onlara mabud muamelesi yapmakta, onlara itaat etmek için Allah'a isyan etmektedir.

Sevmek, insan fitratında olan bir duygudur. İnsanlar sevgide de başıboş bırakılmamıştır. Peygamberler, aynı zamanda insanlara bir sevgi ölçüsü getirmiştir; Fasıkı sevmenin bir gönül afe-ti, zalimi sevmenin de bir küfür olduğu, apacık bir şekilde bildirilmiştir.

ALİ GÜMÜŞ

Yaz günleri yerini ılık sonbahara bırakmaya başlamaktadır. Zaman ilerlemektedir, karşı dağın şakaklarına beyazlar düşmeye durmuştur. Kısacık gecelerin yeri uzamakta olup kış sohbetleri başlamaktadır köyde. tadı başkadır. bir din sohbeti açılır oda da ihtiyarlar konuşur gençler başlarını eğerek dinler. arkası tavşan kanı bir çayla düğümlenir. saat ondur, onikidir. hayırlı geceler dilenerek dağılır caminin yanından. oda da camiye bitişiktir ...

Yunus o gün evine odadan geç dönmüş kendi bölmesine geçerek, üşentisinden sabah kaldırmadığı yatağının üzerine uzanmıştı pencereden solgun bir ayışığı sızmaktadır. gözlerini tavana dikmiş düşünmektedir. dalıp gitmiştir. birey bir dünyadır kurduğu dünya. evrensele soyunamamaktan şikayetçidir. delikanlılık ruhu hep istismar edilmiştir. hâlâda edilmektedir. hep eşya kültürüdür önüne sürülen. arabalar, koltuklar, halılar, evler daha neler neler. oysa odasında bir kitaplık ve içinde sanata, edebiyata, kültüre değin kitaplar vardır. ona da bir kılıf uydurulmuştur. çerez kaplama o biçim bir kitaplık yaptırılacak ya da alınacaktır. oysa o hep kitap kitap diye sayıklamıştı kitaplığın ne önemi vardı. üniversiteye gitmesi istenmiyordu illâda evlenmeli ve bir hayat sıtandardı olmalıydı. hanım halı dokumalıydı son bir yılında babasına arka çıkmalıydı. hizmet etmeliydi bu yaşında onlara. oysa o hep aksini düşünerek gelmişti. eşya yı düşünemezken niceliği ve niteliği konuşulur olmuştur bir evetleme si kalmıştı. neymiş efendim beş altı yıldır bugünleri düşünmeğe ha zırlık yapmaktaymış. 20 - 25 halı varmış, bir sermayeymiş. kayın pe der olacak herif arabayı kendi alacakmış sonra memurluk yapmasını da istemiyorlarmış, yeter ki bir evlensinmiş.. tarlası bağı bahçesi yaşama yetermiş. bunları düşünürken dışardan op alo diye bir ses duyar. odur. başka kim olabilir. kalkar lambayı yakar gaz almıştır abi burdayım düşünüyorum. sen alıp götürüyorsun, sen olmasan yiyip bitirecekler bizi. kalkmıştır. o da gelmiş oturmuşlardır.

çok sabahlamışlardır bu odada. düşüncelerini hep evrensele yönettirler kaygıları birliktedir. iki gün sonra gidecektir. köyde son bir haftalarının gecesi birliktedirler. köyden ayrılınca da mektuplaşmaları başlar. gün aşırı yazışmalar doyamazlar duyduklarını gördüklerini bildiklerini birleştirirler. dertleri tasaları birdir. oda bir yer yüzü sığacak kadar boyutları genişlemiştir. nerede bir mermi patlasa, bir feryat duyulsa yüreklerinde acıdır. kavgalı günleri yeni geliyordu. paylaşılmayan dünyanın bir sahibi onlar vardır.

Savaşları onlar başlatır bitirir.

İleri geri us yürütürlerdi. dostlarının yazdıklarını okurlardı birbirlerine. sevinçli bir haber duyulsa gözlerinde menekşeler açardı. yüzleri gülümsedi. bir kötü haberde ise yüz hatları gerginleşir işte o zaman ya bir zindan günlüğü yada harp sahasında yenilgi vardır. teselli uzak değildir. Allah kerimdir ve yardımcı odur. dudaklarından dualar ve lanetler peşi sıra dökülür.

bugün aşağı mahallede idim seni konuşuyorlar eşyaların dünyasında sana da bir yer ayırmışlar ne dersin. yüzü kızarır. konuşamaz suçlu gibidir. ne yapacağını bilmemektedir. dudakları kurumuştur gürül gürül akan ırmak kuru dereye dönmüştür. iki dağın arasında kalmış yatalak hasta gibidir. bir yanda evrensel boyutlu dünya bir yanda eşya ve hayatın yönlendirmeleri. o istememektedir reddetmektedir dünya metanın ayaklar altına alınmasını istemektedir. iyice bir kuşanılmasını istemektedir. düşünceyi soyunulmasını istemektedir hayatı. hakir görmektedir edebiyatı istemenin yolu kadını bir yük değil yol arkadaşı bulmaktır diyordu.

paylaşıyorlardı aynı düşünceleri. kadınlarında bir uzaklık ama düşüncelerinde bir birliktelik vardı. herkes onları kardeş biliyordu kardeşiler evet ama kanda değil. evlerinde hep bizim yunus. bizim rahmi diye anılmıştır iki ailede ortak bir duygu ikisinin de sevilmesiydi. bugün kitap okumayacak mıyız diyerek havayı dağıtmak istedi yunus. hayır bugün güncel bir konu var onu konuşalım ne istiyoruz ne bekliyoruz onu konuşalım. hani birgün yine ay şavkıyordu gözlerimizde ve biz yürüyorduk. uzak tepeler uzamış uzamış da tüm bir yeryüzünün kaslarını yokluyordu ellerimiz ve sözlerimiz.

kimi yerlerde yüreğimi hoplayıverip küçük dilimizi yutuvercek oluyorduk. en çok şehirlerin fakir mahallelerinde eyleşiyorduk ve çocukları seviyorduk. savaş meydanları en çok rastladığımızı değil mi?

kardeşlerimiz çıkıyordu saksak onda biri insanların. başı açık ayağı üryan koşuşan az mıydı. aklıktan kıvrım kıvrım kıvrımları sayabilmiş miydik. asya ve afrika da dostumuz daha çok çıkıyordu. ortak bir diyalektiğimiz de oluyordu. gece yarılarda kalkıyorlardı çoğu. dönüp dolaşıp yine aynı yolda yürüdüğümüzü hatırlıyorlardı.

latmıyor muydu bize taşlar. ama bu taşlar yalın ayak yürüyünce daha başka acıtiyordu ayakları. üstelik afrika daki insanların azı da olsa ayakkabı giymiyorlardı. açlıklarını ağaç kabuklarıyla yatıştırıyordu bura insanları. atıştırın yatıştırın reklamları da duyulmuyordu oralarda bazen bir müstebir binalarda yükseliyordu. içindekiler günlerini gün etmiyorlar insanları aşağılayıcı hareketlerde bulunmuyorlar mıydı. yanımızda sağdıcımız da oluyordu bazen o gözlerini kapıyor mu idi inanmıyor muydu ama bunlar zor işlerdi hafsalası almıyordu. seni de alacak olurlarsa elimizde kim bize sorular soracak. çaylar yapacak?

— sahi abi çay yapalım mı?

— geç oluyor ama rahatsız etmeyelim. o güne gelelim sen bir sevgiliden bahsediyordun neler anlatmadınki onun hakkında. o demiştin. sırtlayıp çocuklarını ve mühimmâtını yürümeli ardından. hayır yanımızda yürümeli. sudan geçer gibi yürümeli dikenlere aldırmadan. peşin giymeli giyilecek kefen gibi elbiseleri yıkamalı ve dikmeli bir elinde bin maharet değil ama yeryüzüne sığmayan umman gibi yüreği olmalı. bir gün ben şehit olursam benim yerimi dolduracak müstezaf yetiştirmeliydi malına mülküne aldırmadan kızınca yakmalı bir dünyayı. şefkati ise sarmalı tüm yaraları, yerdeki karıncayı incitmeyecek kadar görgülü duygulu olmalı. yalnız kalınca beklemeli beni ve evimi çocuklarımı açığartmayarak, susatmalı kitaplara uzak bırakmamalı.

— abi çay yapalım mı demiştin hem ben açıyorum bile birşeyler hazırlayayım.

— duydum ki evleniyormuşsun emanetleri ne yapacaksın kitapların üşümesin üzerindeki tozları mobilya siler gibi sildirmeyesin.

— hem öbür evde yumurta da var pişireyim mi.

— bir elin yağda bir elin balda üçüncü elin de kayınpederinin cüzdanında olur unutursun bizi de belki bir garip vardı, rahatsız eder gece yarılarında kadar uyutmazdı dersin.

— şu minderi altına çek üşürsünüz

— üşümek mi çok soğuk haberler alıyorum dostlarımdan hayatın soğuğu kavuracak onların gözlerini ve kalplerini. mobilyaların da olur insanları sürer çıkarır kendinde rahatça oturamazsın.

— şu hayvanlara bak hiç rahat durmuyorlar tepinip duruyorlar ahırda birbirlerini yiyecekler sanki.

— biz de bir şeylerine tutunmuşuz çekiyorlar habire koparacaklar tutduğumuz dalları, bağları kopmaya görsün elbet tepinirler. işi olmayan başka ne yapar ki kendine acayip meşgaleler bulur, saldırganlaşır.

— geçen gün sizin evde bir dırdır vardı.

— hayır dostum sokaklar karanlık bir labirent giden kayboluyor inmeyesin sokağa, inmenin bir zamanı var.

— çay almıydınız

— çayın rengini de soldurdunuz hareketlerinizde bir acelecilik var, birbirinden çekinir gibi bir hali var. odanın içinde ve dışında bir-likteğimiz sona mı eriyor.

— ekmek de alsaydınız!

— hayır midem çok yorgun kayda değer neyi var şunun şurasında hayatımızın ne işledik de hesapsız yiyoruz. yasta olmamız gereken günlerde düğün bayram şenlikleri niye sultan süleymanın muzaf-fer ordularını dönüyor.

— bir çay daha verebilirim. bir fırt daha.

— işte bu kadar bir fırt çekimi yaşam güllük gülüstanlık sanki yaz günlerini yaşıyoruz. unutmaya dört mevsim vardır hepsi birer fırt bi-le değil. hep bu kış günleri sürmeyecek ilk baharın ılık nefesini du-yar gibiyim.

— hayır ekmek yanıyor da onun kokusu.

— bir nisan yağmurları yağsın bitecektir toprağımız bire on bir-üz belki de bire bin verir.

— insanların yüzünden düşen bir arşın kaput bezi.

— yeşerecek güller açıp bülbüller ötecek etrafta.

— her yerde gülyabaniler var alıp gidiyor bizi de.

— nihayet bir konuda anlaşabildik.

— bir eve giriyorsun yok altın yedi olsunmuş yok evde bir de buz-dolabı bulunsunmuş köyde ceyran mı var.

— sen eşyayla mı yoksa kızla mı evleneceksin.

— elbise yıkamaktan kurtulurum.

— çamaşır makinesi alıyoruz.

— yo bir de ütü ütülemez

— ütülü pantolon kadar cesaretin ve dayanıklılığın yokmuş ütü bi-le bir iki yıkamada solmaz sen ise bir iki silkemekle bittin.

— çayınızın şekeri nasıl olsun

— çayınızda sanki bir koku var düşmanlık sezer gibiyim.

— ya çok duyarlısınız.

— ferasetten korkmuyor musun bir şeyler sezer gibiyim.. ayın şavkı da görülmüyor epey geç oldu herhal.

— horoz sesini duydun mu.

— evet horozlar ötüyor, kimi kandı uykusuna kimi dalmadı henüz bataklığa battı. bir muştudur bu herşeye rağmen

— evett bir sonun muştusu sizin için belki ben de gelirim.

— nereye hayır bir başlangıcı

— bırak o çayı kır bardağı zehir var

— ben kalkıyorum size de bir izin yazıyorum müebbed olsun

kapıyı suratıma patlatırcasına vurmuştu ayak seslerini din-ledi pencereden evet koşarak uzaklaşıyordu. evlerinin kapı sesini duyunca uzanıverdi yatağına lamba yanık kaldı odada. ay ışığı bel-li değildi şafağın ilk izleri belli oldu süzölmeye başladı ışık pen-cereden.

İlkokul dördüncü sınıftaydım. Oldukça zayıf, çelimsizdim. Üzerimdeki pantolon, önlük, yaka hep ağbeyimden kalmaydı. Bu geniş giysiler içinde hep tedirgindim. Yakam bir türlü, boynumda düzgün durmazdı. Her akşamdan yastığımın altına özenle koyar, elimle düzler, gözümle okşardım. Evimizde boy aynası yoktu. Anamdan yalvar yakar küçük cep aynasını alırdım. Yakamı yastığın altından özenle alır boynuma takardım. Anamın cep aynasıyla iyice düzlerdim. Başımı sağa-sola çevirirken özen gösterirdim. Yakamın bozulup bozulmadığına dair pencere camlarından gözlemlerdim. Vitrin önlerinde herhangi bir eşyaya bakıyor gibi yapar yakama bakardım. Aklım-fikrim yakamda okula gelirdim. Sanki tüm okulun, özellikle, sınıf arkadaşlarımdan gözleri yakamdaydı. Gözüme sürekli yakası düzgün olanlar çarpardı. Zil çalıp, sınıftan çıkarken, sınıfa girerken, merdiven başlarında, köşe duvarlarında yerleştirilmiş aynalarda, yakamın bozulmuş olduğunu, kırışmış olduğunu görürdüm. Birden içime bir burukluk çöker, bir hoş garipsi olurdu. İki de bir sorardım : «Niye benim yakam bozulur, kırışır?» diye. Bir başkalarına da sormağa çekinirdim. Nasıl çekinmem ki? Yakası düzgün arkadaşlarımdan yoktu benim.

Dinlenme saatlerinde, hep yakası düzgün olanlar, birzirleriyle gezerlerdi, oynayıp koşarlardı. Birde okulun kantininde hep yakası düzgün olanlar birikirdi. Kimileri şalgam içer, kimileri leblebi, simit, şalgam çikolata alırdı. Ben kantinin önüne hiç gitmezdim. Kantinin önünden geçmem gerekirse hızlı hızlı geçerdim. İyi ce anımsardım, sanki yakası düzgün birileri çağıracak gibi gelirdi. Çağırsa bile, ardımdan koşsa bile, duymamaya durmamaya kararlıydım. Benim en yakın arkadaşlarımdan, yakası benim yakam gibi olanlardı. Onlarıda kantinin önünde hemen hemen hiç görmezdim. Biz yakası birbirine benzeyenler, hep kantinden uzak bir yerde, birlikte oynardık. Ders saatlerini böyle beklerdik.

Bayan öğretmenimiz ne zaman yazı tahtasının önünde, bir şey anlatmak için; «kim kalkacak» dese, hep susardım.

Herkes ben anlatacağım dese, yine susardım. Olduğum yerde sorsa bilirdim. Yazılı sınavlarda bilirdim. Neki, yazıtahtası önünde hep susardım. Öğretmenimiz dövse bile. Ne yaparsa yapsa bile. Yazı tahtasının önüne hiç kaldırsın istemezdim. Bara birşey sorsun istemezdim.

Birgün babamı çağırttı. Herşeyi anlattı. Yazı tahtası önünde hep susar dedi. Böyle giderse çok kötü olur dedi. Dört yıl hiç konuşmadı dedi. Önümüzdeki seneler Ortaokula giderse, her saat değişen öğretmenlerin karşısında ne yapar dedi. Ne yapın yapın dili çözülsün. Sinemaya, tiyatroya gitsin. Yüksek sesle kitap okusun. Babam hep sustu. Hiçbirşey demedi. Bakışları bir noktada dahlp gitti. «Bu çocuk bitirecek beni» dedi öğretmenimiz. «Çok zeki», «Efendi» dedi. Çok şey söyledi. Babama iyi günler diledi.

Akşam oldu. Yemek yendi. Babam sordu. «Niye yazıtahtasının önünde konuşmuyorsun» dedi. Sustum. Babam üsteleyince ağladım, çokağladım. Babam para verdi. «Hadi sinemaya git» dedi. Sinemaya gittim. Savaşlı bir filimdi, çok hoşuma gitmişti. Hep filmdeki kahramanı düşledim. Bir büyüsem dedim. Aktör olacağım dedim. Düşlerimi düşüncelerimi hiç kimseye açmadım. Sinemaya gittiğimin gündüzü, öğretmenimiz yanıma geldi. «Sinemaya gittin mi?» dedi. Ayağa kalktım «gittim» dedim. «Anlat» dedi. Öğretmenimiz «çok güzel çok güzel» dedi. «Aferin» dedi. «Ne hoş anlatımın var» dedi.

«Gel» dedi.

†Yazıtahtasının önüne çıkarttı.

Hep sustum.

Hiç ağzımı açmadım.

Öyle susup kaldım.

Öğretmenimiz çok kızdı. «Benimle inatlaşıyor musun» dedi.

«Beni istemiyorsan sınıfını değiştirelim» dedi.

«Gel» dedi... Beni aldı müdüre götürdü... Götürürken kendi kendi ne söylendi. Sert sert yürüdü.

Müdür bey odasındaydı. Öğretmenimiz hırsından kendisini zor tutuyordu. Hırsı sesinden anlaşılıyordu.

†Müdürümüze çok şeyler anlattı.

«Zeki»,

†Yazılılarda hep başarılı;

Çok efendi,

†Yumurtadan yeni çıkmış civcivler gibi ürkek ve çekingen,

«Kızamıyorum» dedi.

«Kızdın mı, susuz bir çiçek gibi boynu bükülür, rengi uçar» dedi.

«Müdür bey gözlerine bakınız, ne kadar mahsum, mahsun» dedi.
«Yazıtahasının önünde konuşsun anlatsın istiyorum» dedi.
«Ah! Müdür bey başaramamak, çözememek çok üzüyor beni» dedi.
Müdürümüüz öğretmenimize teselli edici sözler söyledi.
İkiside sesli-sessiz düşündüler. Ara-sı-a güldüler. Müdürümüüz
benim başımı okşadı. Hep yere baktım. Müdür öğretmenimize «Son-
ra konuşalım.» dedi.
Anam aldırmadı. Hep başka işleriyle meşguldu. İsteğime, ağlama-
ma hiç aldırmadı.

Aradan epey günler geçti Birgün öğretmenimiz: «Bundan böyle, hepinizin yakası kolalı olacak» dedi... «Yakası kolalı olma-
yanları sınıfa almıyacağım» dedi. İyice tembihledi. Ders boyunca
«kolalı yaka» diye söylendim durdum. Akşama değin yineledim,
durdum. Akşam eve vardığımda, anama; öğretmenimizin kolalı ya-
ka istediğini söyledim. Anam aldırmadı. Bir daha bir daha söyledim.

Sabah okula vardığımda, sınıfa girdiğimde, «kolasız yaka-
lılar çıksın»dedi. Duygulandım, ağlamaklı oldum. Anlatılmaz, an-
latımsız duygularla eve geldim. Anama, «kolalı yaka istiyorlar» de-
dim. Anam anlamadı. «Sınıfa almıyorlar» dedim. Ağladım. Anam
«dur» dedi. «Ağlama öyle» dedi. Komşuya gitti. Anam komşuyu ça-
ğırdı. «Kolalı yaka ne?» dedi. Komşumuz anlattı. Kahkahayla güldü.
Bana baktı. Dudak büktü. Burun kıvrırdı. Alay vari senden «kolalı
yaka mı istiyorlar» dedi. Sustum. «İlahi» dedi. Anama birşeyler
söyledi. Anam boş boş baktı. Komşumuz kadın konuştuğu anam
başını salladı. «Sağol» dedi.. «Yaparım» dedi.. Anama nakışlı, oya-
lı birşeyler» dedi. Anam «yaparım» dedi. Komşumuz «akşama gel»
dedi. Anam sevindi.
«Gelirim gelirim» dedi.

Sabah okula giderken, anam boynuma bir düzgün yaka
taktı. Cep aynasını çıkardı «al bak» dedi. Düpdüzgündü. Bembeyaz-
dı. Okula giderken pencere camlarından, vitrin aynalarından ya-
kama baktım. Hiç bozulmuyordu. Hiç kırışmıyordu. Sevindim. İçim
de coşkular kıpırdadı. Okulun merdivenlerinden çıkarken duvar ay-
nasına baktım. Yakam düpdüzgündü. Bir çırpıda merdivenleri çık-
tım. Soluk solugaydım. Sırama oturdum, kimseye bakmıyordum.
Ama herkes baksın istiyordum.

Öğretmenimiz sınıfa girdi. «Günaydın» dedi. Yoklama yap-
tı. «Derse kim hazırlandı» dedi. Birden elimi kaldırmışım. Öğretme-
nimiz hayret etti. Yüzünden, bakışlarından belliydi. «Gel» dedi. Ar-
kadaşlarım hayretle bakıyorlardı. Öğretmenimiz «aferin» dedi. «Ne
oldu sana» dedi. Sustum. Ne dediyse sustum. «Ne garip çocuksun»
dedi. «Sen insanı öldürürsün» dedi.

ANNESİNİ BEKLİYEN ÇOCUKLAR

.....ama yok, ne olur ağlamayın, silin hadi gözlerinizi biliyorsunuz, sizi ne çok seviyorum; ne çok...

böyle bırakıp bırakıp gitmek, kolay değil

kolay değil; sevdiğim, mor çiçeklerim, can kuşlarım.

ağlamayın öyle, her ayrılıştaki.. dolu dolu olmasın gözleriniz.

işte, biliyorsunuz sizlere yüreğimi bırakıyorum.

sizden uzak olmak mı? kapının ardı özlemdir, bir ateştir içimde tutuşan.

ben çaresizim, ben mecburum, beni böyle kırık-dökük ko'mayın.

alın, işte size yüreğimi bırakıyorum, her sabah..

yıllar oldu, alışın artık, öyle içli, öyle sitemli ağlamayın.

biliyorsunuz, kaç kez anlattım, buna mecburum...

de .. hadi silin yanaklarınızı.

bir güne büyüyün.

anneleri her sabah, her akşam ayırmayan zamanlara

annelerin dudaklarında açsın sözcükler,

evren hep acılarla yorumlanmasın çocuklarda..

böyle bir yapay koşullarda ko'mayın beni, öyle ıslak bakışlarınızla..

biliyorum daha küçüksünüz, ama zorlamahırsınız yaşlarınızı.

gülümseyin hadi, yolumu aydınlatın.. hasretiniz kavrum kavrum

ko'masın beni.. üzmeyin, incitmeyin birbirinizi.. bir dalda kiraz gibi

namluda yanyana kurşun gibi olun.. biliyorum küçüksünüz ama

yaşınızı zorlayın.. alın işte size yüreğimi bırakıyorum

anneniz derdi kadının, derdi kaç zaman oldu anımsıyorum sanki

yıllar, çok yıllar oldu.. yokluğunu nasıl da duyuyorum; artan açlık gibi, yüreğime oturmuş kurşun gibi.

annemiz "aise" giyinirdim..

kalabalıklar içinde artan bir ıssızlığı yaşadığım.

bana azıcık benzeyeni görsem, içimde bir kımıldır, baharda ekinler üstünden geçen yel gibi

iş dedim. ama her iş olsun diyemezdim. ne çok aradım durdum. her kapıda soyut darağaçlarına çekildim.

dudaklar arasında ne çok yılan dilleri uzandı yüreğime;

sokaklar anladı.. köpekler anladı.. denizler anladı.. insanlar insanla anlamadı beni..

işte değişti gissilerim, reklerim.. iş buldum, adına iş denirse; her gün makinalarına: taze kan. diri kan, genç kan istiyorlar, o madeni sesleriyle..

birşeyler, azar azar birşeyler yitiyor bende «birilerinin gözü gözü me değse o çığlık çok uzaklarda yankılanıyor»

'hadi diyorum.. hadi ağlamayın öyle.. böyle her gün, her sabah hü-zün anıtı gibi durmayın karşımda.. gülün biraz, nede çok muhtaçım.

sizi seyiyorum. hadi hoşça kalın, dışarı çıkmayın, evimize iyi bakın.

dolaptaki yemekle doymazsanız, ekmeklikte bayat ekmekler var.

ıslatır, güneşe koyarsınız, pamuk pamuk olur.. işte öyle yersiniz.

tamam mı? cankuşlarım, bahar güneşlerim.

Ekin Dostları
ayda bir yayınlanır
Fiatı : 50 Liradır.

YÖNETEN :
MUSTAFA YÜREKLİ

SAHİBİ ve SORUMLUSU
AHMET YÜREKLİ

YÖNETİM : Atilla Altukat Köprüsü yanı, Tapanyığıt İşhanı No. 3 - Adana
İRTİBAT : Karafatma Cad. No. 90 - Adana YAZIŞMA : P.K. 410 - Adana

Gönderilen yazılar iade edilmez. Sorumlulukları yazarına aittir.
Telif ücreti ödenir. İsimsiz alıntılanamaz. İlan anlaşmaya tabidir.

GÜVEN-İŞ

Torna Tesviye ve Kaynak
Atölyesi

Ali Güvenmez

Tel. : 22630

Mersin yolu Önder Nakliye
garajı içi Adana

ZENGİBAR

TOPTAN — PERAKENDE
YUFKA

Süleyman - Mehmet Turgut

Mücahitler Cad. Zübeyde hanım
ana okulu karşısı Adana

HAK-İŞ

Demir Doğrama ve
Profil İşleri

Hüseyin Sığırıcı

Kurttepe yolu 6. durak - Adana

AHMET ÜMMETOĞLU

BRIKET ASMOLEN ve
BÜZ BORU

Kurttepe yolu 6. durak - Adana

DİŞ HEKİMİ

ramazan gül

Eğri dişler düzeltilir.

(Ortodontik tedavi)

ATÜ Merkez Kütüphanesi

814/OVA

9

17

ük saat işhanı kat 1 no. 71
ciyes otel karşısı) - Adana